

<https://li01.tci-thaijo.org/index.php/pajrnu/index>

บทความวิจัย

ความชุกในการเกิดพยาธิในทางเดินอาหารและระบบการเลี้ยงของแพะในจังหวัดพัทลุง

จิราพร ปานเจริญ^{1*} สุภาพร สมรูป¹ และ ธนพล อยู่เย็น²

¹หลักสูตรสัตวศาสตร์ คณะเทคโนโลยีและการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง 93210 ประเทศไทย

²สาขาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมดิจิทัล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุงอำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง 93210 ประเทศไทย

ข้อมูลบทความ

Article history

รับ: 21 มกราคม 2568

แก้ไข: 24 มีนาคม 2568

ตอบรับการตีพิมพ์: 17 พฤษภาคม 2568

ตีพิมพ์ออนไลน์: 10 มิถุนายน 2568

คำสำคัญ

ระบบการเลี้ยงแพะ

ความชุกของพยาธิ

จังหวัดพัทลุง

บทคัดย่อ

การสำรวจระบบการเลี้ยงและความชุกในการเกิดพยาธิในทางเดินอาหารของแพะในจังหวัดพัทลุง (ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงตุลาคม 2567) เพื่อสำรวจระบบการเลี้ยงและการติดเชื้อพยาธิในทางเดินอาหารของแพะในจังหวัดพัทลุง โดยเก็บข้อมูลจากฟาร์มแพะจำนวน 23 ฟาร์ม ใน 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอตะโหมด อำเภอควนขนุน อำเภอศรีนครินทร์ อำเภอเมืองพัทลุง อำเภอปากพะยูน อำเภอเขาชัยสน อำเภอเขาป่า อำเภอบางแก้ว และอำเภอกงหรา เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดพยาธิในแพะ ซึ่งระบบการเลี้ยงแพะที่อาจมีความสัมพันธ์กับการเกิดพยาธิ การเก็บตัวอย่างมูลแพะจากแพะจำนวน 85 ตัว ทำการตรวจสอบไข่พยาธิในทางเดินอาหารของแพะโดยใช้วิธี Modified McMaster Technique จากการตรวจสอบพบว่าแพะทุกตัวที่เก็บมูลมีการติดเชื้อพยาธิในทางเดินอาหาร มีความชุกของพยาธิ 100% ค่าเฉลี่ยจำนวนไข่พยาธิที่พบในมูลแพะอยู่ระหว่าง 314.37 – 1,635 ฟองต่อกรัมมูล โดยอำเภอตะโหมดพบไข่พยาธิในมูลที่น้อยที่สุด ส่วนอำเภอควนขนุนพบไข่พยาธิมากที่สุด ชนิดพยาธิที่พบ ได้แก่ *Strongyloides* sp. *Trichuris* spp. และ *Haemonchus* sp. ปัจจัยที่อาจส่งผลต่อจำนวนพยาธิในแพะ พบว่า ระบบการเลี้ยง เช่น การใช้แหล่งน้ำ การจัดการการเลี้ยง รูปแบบการเลี้ยง ขนาดฟาร์ม ระยะเวลาในการถ่ายพยาธิ ไม่พบความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับจำนวนพยาธิในมูลแพะ ($p > 0.05$) ดังนั้นในพื้นที่ที่พบไข่พยาธิในแพะค่อนข้างสูง ควรมีการแนะนำในการควบคุมที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการสูญเสียผลผลิต

บทนำ

แพะเป็นสัตว์ที่นิยมเลี้ยงในภาคใต้เพราะมีผู้นับถือศาสนาอิสลามเป็นจำนวนมาก และต้องการใช้แพะในการประกอบพิธีทางศาสนาที่สำคัญต่าง ๆ แต่แพะที่เลี้ยงในภาคใต้มีขนาดเล็ก การเจริญเติบโตต่ำ (Sokrat et al., n.d.) ส่วนหนึ่งมาจากปัญหาเรื่องการติดเชื้อพยาธิในแพะ เพราะสภาพภูมิอากาศที่มีฝนตกชุกของภาคใต้ซึ่งเหมาะสมต่อการแพร่ระบาดของพยาธิ (Limcharoen et al., 2013). Wongsawang et al. (2020) รายงานความชุกของพยาธิกลุ่ม strongylid, *Strongyloides papillosus*, *Trichuris* spp., *Moniezia* spp. และโปรโตซวกลุ่ม coccidia เท่ากับ 59.89%, 32.89%, 1.64%, 5.49% และ 34.06% ตามลำดับ Worasing et al. (2011) รายงานว่าแพะที่ติดเชื้อพยาธิในภาคใต้มีหลายชนิด โดยพยาธิที่ตรวจพบมากที่สุดเป็นพยาธิตัวกลมในกระเพาะอาหารและลำไส้ (gastro-intestinal nematodes) ในอัตรา 52.78% (941/1,783) พบความชุกของพยาธิในจังหวัดพัทลุง 71% แพะมีความไวและแสดงอาการรุนแรงต่อโรคพยาธิมากกว่าสัตว์ชนิดอื่น พยาธิเหล่านี้จะดูดเลือดกินจากผนังลำไส้ทำให้สัตว์เสียเลือดมาก ทำให้เกิดภาวะโลหิตจาง ร่างกายอ่อนแอ และนอกจากนี้รอยแผล และเม็ดตุ่มบนผนังลำไส้ทำให้แพะและแกะแสดงอาการท้องเสีย (Wannakul, 1999) การติดเชื้อพยาธิจึงทำให้แพะเจริญเติบโตช้า ประสิทธิภาพในการใช้อาหารต่ำ

ภูมิคุ้มกันต่ำ พยาธิตัวกลมที่พบความชุกมากในแพะภาคใต้จึงยังเป็นปัญหาที่สำคัญในแพะ ดังนั้นควรถ่ายพยาธิทุก ๆ 3 เดือน และเปลี่ยนชนิดถ่ายพยาธิ ตรวจมูลแพะปีละ 2 ครั้งเพื่อทราบชนิดของพยาธิ และเลือกยาถ่ายพยาธิได้อย่างเหมาะสม และการเลือกแปลงหญ้าที่ไกลแหล่งน้ำที่มีหอยที่เป็นพาหะของพยาธิ และหมั่นเวียนใช้แปลงหญ้าเพื่อตัดวงจรชีวิตของพยาธิ (Worasing et al., 2011) การตรวจพยาธิด้วยการเก็บมูล นำมาตรวจหาพยาธิด้วยวิธี Modified McMaster Technique ตามวิธีการของ Pinilla et al. (2021) เป็นวิธีที่ง่ายและสะดวกที่จะทำให้ทราบถึงสุขภาพสัตว์ได้อย่างรวดเร็ว

การศึกษาความชุกของพยาธิในทางเดินอาหารของแพะในจังหวัดพัทลุงนี้ มุ่งประเมินสถานการณ์การเกิดพยาธิในแพะในปัจจุบัน และวิเคราะห์ผลกระทบของระบบการเลี้ยงต่อสุขภาพสัตว์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ในการช่วยเกษตรกรแก้ไขปัญหาสุขภาพสัตว์ได้ทันเวลาที่ พร้อมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระบบการเลี้ยงและการเกิดพยาธิเพื่อหาสาเหตุและเสนอแนวทางการแก้ไขในอนาคต

อุปกรณ์และวิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยทักษิณ รหัสโครงการ

*Corresponding author

E-mail address: pjiraporn@tsu.ac.th (J. Pancharoen)

Online print: 10 June 2025 Copyright © 2025. This is an open access article, production, and hosting by Faculty of Agricultural Technology, Rajabhat Maha Sarakham University. <https://doi.org/10.14456/paj.2025.11>

061/67 และอนุมัติการใช้สัตว์จากคณะกรรมการจริยธรรมการกำกับดูแลการเลี้ยงและการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ รหัสโครงการ 010/2567

1. กลุ่มตัวอย่าง

เกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยตั้งเกณฑ์ดังนี้

1. เกษตรกร ที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ไม่เกิน 70 ปี
2. เกษตรกรที่อยู่ในจังหวัดพัทลุง จำนวน 9 อำเภอ ๆ ละไม่น้อยกว่า 4 ราย ถ้าอำเภอใดมีผู้เลี้ยงไม่ถึง 4 ราย ให้มีอำเภออื่นที่มีผู้เลี้ยงแพะมาทดแทน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

สัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามกับตัวอย่างประชากรผู้เลี้ยงแพะจากข้อมูลเบื้องต้นจากกรมปศุสัตว์ เพื่อค้นหาที่อยู่ของเกษตรกรอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดพัทลุง ลักษณะของแบบสอบถามมีคำถามปลายปิด (close-ended question) และปลายเปิด (open-ended question) ประกอบด้วย 1. ข้อมูลพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร 2. ข้อมูลการจัดการเลี้ยงแพะ และ 3. ปัญหาด้านพยาธิ

3. การตรวจหาไข่พยาธิจากตัวอย่างมูลแพะ

เก็บตัวอย่างมูลแพะในฟาร์ม นำมาตรวจสอบการติดเชื้อพยาธิด้วยวิธี Modified McMaster Technique ดัดแปลงตามวิธีการของ Pinilla et al. (2021) มูลแพะ 5 กรัม ถูกเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส ก่อนนำมาตรวจนับจำนวนไข่พยาธิในระบบทางเดินอาหาร (Gastrointestinal parasite) โดยในขั้นตอนการตรวจหาไข่พยาธิจะชั่งน้ำหนักมูลแพะสดจำนวน 2 กรัม ด้วยเครื่องชั่งละเอียด จากนั้นใส่ลงในบีกเกอร์ขนาด 50 มิลลิลิตร และเติมน้ำเกลืออิ่มตัว 30 มิลลิลิตร ใช้แท่งแก้วบดและคนให้มูลแพะละลายและละเอียดแล้วกรองด้วยตะแกรงขนาดมาตรฐานเพื่อแยกส่วนที่ไม่ต้องการออก นำสารละลายมาตรวจหาไข่พยาธิ โดยใช้หลอดหยดดูดสารละลายที่คนเข้ากันดีแล้ว หยดลงในช่องนับของสไลด์นับไข่พยาธิข้างละ 0.3 มิลลิลิตร นำสไลด์มาตรวจนับจำนวนไข่พยาธิโดยใช้กล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 40x ไข่พยาธิในระบบทางเดินอาหารแยกได้โดยการเปรียบเทียบกับ รูปภาพไข่พยาธิของ Mehlhorn (2016) จำนวนไข่พยาธิในมูล 1 กรัม (Egg per gram, EPG) คำนวณได้จากสูตร

$$\text{จำนวนไข่พยาธิ (EPG)} = (\text{จำนวนไข่พยาธิที่นับได้} \times 30) / ((0.3 \times 0.3) \times 2)$$

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) เป็นร้อยละ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยระหว่างจำนวนไข่พยาธิกับระบบการเลี้ยง ด้วยสถิติเชิงวิเคราะห์ทดสอบการถดถอยแบบโลจิสติก (Binary logistic regression analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ IBM SPSS version 29.0.0.0

ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

การสำรวจผู้เลี้ยงแพะใน 9 อำเภอของจังหวัดพัทลุงจากเกษตรกร 23 ราย มีข้อมูลพื้นฐานคือ เกษตรกรส่วนใหญ่

(73.90%) มีอายุระหว่าง 31-60 ปี ขณะที่เกษตรกรอายุต่ำกว่า 30 ปีมีเพียง 8.70% และอายุมากกว่า 61 ปี 17.40% โดยส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรเพศชายมีสัดส่วนสูงถึง 82.60% ส่วนเพศหญิง 17.40% การศึกษาของเกษตรกรส่วนใหญ่ (39.10%) อยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมาคือปริญญาตรี (26.10%) ประถมศึกษา (21.70%) และการศึกษาดำรงมัธยมศึกษาตอนต้น 8.70% ข้อมูลนี้สะท้อนถึงความหลากหลายทางการศึกษาในกลุ่มผู้เลี้ยงแพะ ในด้านศาสนา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (56.50%) นับถือศาสนาพุทธ และ 43.50% นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งต่างจากรายงานของ Sukrat et al. (n.d.) ที่รายงานว่าผู้เลี้ยงแพะในภาคใต้ส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม อาชีพหลักของเกษตรกรคือทำสวนยาง (43.50%) รองลงมา คือ การเลี้ยงแพะ (26.10%) และการค้าขาย (13%) โดยการเลี้ยงแพะเป็นอาชีพรองที่มีสัดส่วนสูงสุดถึง 60.90% ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทสำคัญในการเสริมรายได้ให้กับเกษตรกรในชุมชน

2. จำนวนไข่พยาธิที่ตรวจพบ

จากการสำรวจฟาร์มแพะ 23 ฟาร์ม จำนวนแพะทั้งหมด 85 ตัว พบไข่พยาธิในแพะทุกตัวที่เก็บตัวอย่าง (100%) ค่าเฉลี่ยจำนวนไข่พยาธิต่อแพะ 1 ตัวที่ตรวจพบในฟาร์มอำเภอควนขนุน (1,635 ฟอง/มูล 1 กรัม) กงหรา (1,150 ฟอง/มูล 1 กรัม) เมือง (1,038.79 ฟอง/มูล 1 กรัม) พบว่าแพะมีไข่พยาธิค่อนข้างสูง ส่วนในอำเภอปากพะยูน (893.75 ฟอง/มูล 1 กรัม) บางแก้ว (814.58 ฟอง/มูล 1 กรัม) ป่าพะยอม (598.40 ฟอง/มูล 1 กรัม) ศรีบรรพต (456.94 ฟอง/มูล 1 กรัม) เขาชัยสน (418 ฟอง/มูล 1 กรัม) และฟาร์มในอำเภอตะโหมด (314.37 ฟอง/มูล 1 กรัม) พบว่าแพะมีไข่พยาธิต่ำสุด

ไข่หนอนพยาธิที่ตรวจพบเป็นไข่กลุ่มหนอนพยาธิตัวกลม คือ พยาธิ *Strongyloides* sp. (a) ไข่พยาธิเส้นด้าย *Trichuris* spp. (b) และตัวอ่อนของ *Haemonchus* sp. (c) ดังแสดงใน Figure 1

จำนวนไข่พยาธิในมูล โดยระดับไข่พยาธิในมูลที่ถือว่าเป็นระดับอันตรายต่อแพะ คือ มีจำนวนไข่พยาธิมากกว่า 1,000 ฟองต่อมูล 1 กรัม (Paul et al., 2023) โดยที่พบว่าปัจจัยในการเลี้ยง เช่น ขนาดฟาร์ม รูปแบบการเลี้ยง การใช้แหล่งน้ำ ระยะเวลาในการถ่ายพยาธิ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนพยาธิ ($p > 0.05$) (Table 1, Table 2, Table 3 และ Table 4)

นอกจากนี้พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญ ($p > 0.05$) ระหว่าง ขนาดฟาร์มกับจำนวนไข่พยาธิในมูล ดังนั้นการเลี้ยงสัตว์ในขนาดฟาร์มที่ต่างกัน (น้อยกว่า 50 ตัว และมากกว่า 50 ตัว) ไม่ส่งผลกระทบต่อจำนวนไข่พยาธิในมูลที่พบ (Table 1)

จาก Table 2 พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่มีนัยสำคัญ ($p > 0.05$) ระหว่าง รูปแบบการเลี้ยง (ปล่อย ชังคอก ผสม) กับ จำนวนไข่พยาธิในมูล ดังนั้น รูปแบบการเลี้ยงจึงไม่ส่งผลกระทบต่อจำนวนไข่พยาธิในมูลในกรณีนี้ ซึ่งแตกต่างจาก Wongsawang et al. (2020) ที่พบว่าแพะเนื้อที่เลี้ยงแบบปล่อยฝูงมีโอกาสพบการติดพยาธิภายในทางเดินอาหารมากกว่าการเลี้ยงแบบยืนโรง 7.314 เท่า

และจาก Table 3 พบว่า จำนวนไข่พยาธิ ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่มีนัยสำคัญ ($p > 0.05$) กับแหล่งน้ำที่ใช้เลี้ยงแพะ (ประปา ผน บ่อ) ดังนั้นแหล่งน้ำที่ใช้เลี้ยงแพะต่างที่มาก็มีผลไม่ต่างกับการเกิดพยาธิในแพะ

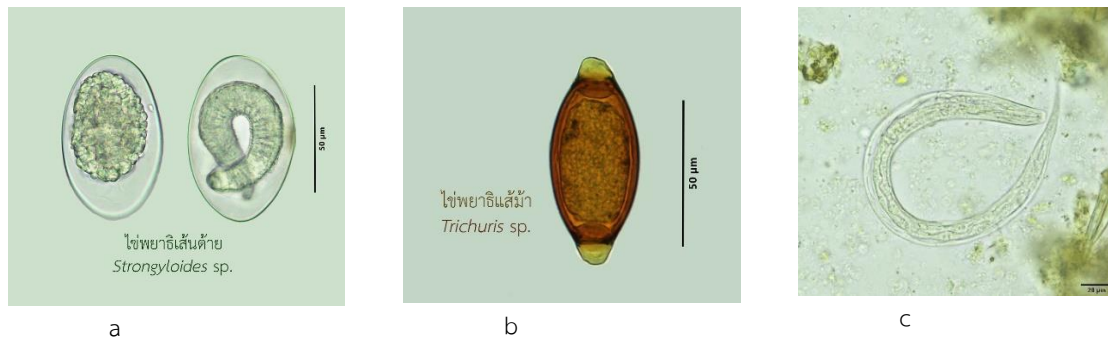

Figure 1 *Strongyloides* sp. (a) *Trichuris* sp. (b) *Haemonchus* sp. (c).

Table 1 Relation between EPG and Level of farm

Level of farm	EPG <1,000	EPG >1,000	OR	95% CI	p-value
Size of herd <50 head	7	4	1.06	0.12 - 9.39	0.957
Size of herd >50 head*	9	3	1		

EPG: Egg per gram., * reference group

Table 2 Relation between EPG and the farming system

The farming system	EPG <1,000	EPG >1,000	OR	95% CI	p-value
Grazing	4	2	0.68	0.05 - 9.1	0.774
In housing*	7	2	1		
Mix	5	3	0.36	0.03 - 4.88	0.446

EPG: Egg per gram., * reference group

Table 3 Relation between EPG and the use of water sources husbandry management farming system

The use of water sources husbandry management	EPG <1,000	EPG >1,000	OR	95% CI	p-value
Tap water*	11	5	1		
Rain water	1	1	0.57	0.02 - 15.56	0.737
Pond water	4	1	1.96	0.15 - 26.09	0.609

EPG: Egg per gram., * reference group

Table 4 Relation between EPG and Duration of deworming

Duration of deworming	EPG <1,000	EPG >1,000	OR	95% CI	p-value
< 3 months*	9	3	1		
> 3 months	7	4	0.45	0.06 - 3.62	0.451

EPG: Egg per gram., * reference group

นอกจากนี้พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่มีนัยสำคัญ ($p>0.05$) ระหว่างระยะเวลาในการถ่ายพยาธิกับจำนวนไข่พยาธิในมูล ดังนั้นระยะเวลาในการถ่ายพยาธิจึงไม่ส่งผลกระทบต่อจำนวนไข่พยาธิในมูล ตามผลการทดสอบนี้ (Table 4) และจากผลการทดสอบทั้งหมด บ่งชี้ได้ว่า ตัวแปรต่าง ๆ เช่น แหล่งน้ำ รูปแบบการเลี้ยง ขนาดฟาร์ม และระยะเวลาในการถ่ายพยาธิ ส่งผลกระทบต่อจำนวนไข่พยาธิในมูล ทุกการทดสอบมี p-value มากกว่า 0.05 ซึ่งแสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ความชุกของพยาธิในการสำรวจครั้งนี้พบว่าแพะที่สุ่มตรวจพยาธิทั้งหมดติดพยาธิ (100%) ซึ่งมากกว่าการรายงานของ Jittapalapong et al. (2012), Ratanapob et al. (2012), Yusuf and Isa (2016) และ Azrul et al. (2017) ที่พบความชุกเป็นรายตัว เท่ากับ 76.4%, 79.47%, 52.30% และ 68.65% ตามลำดับ และยังมากกว่ารายงานของ Sangvaranond et al. (2010) และ Rupa and Portugaliza (2016) ที่พบ ความชุกเท่ากับ 96.37% และ 96.22% ตามลำดับ แต่เท่ากับการพบความชุกรายฟาร์ม (herd prevalence)

ของการติด พยาธิภายในทางเดินอาหารโดยพบความชุกของพยาธิกลุ่ม Strongylid เท่ากับ 100% เท่ากับรายงานของ Ratanapob et al. (2012) ที่จังหวัดนครปฐม และเท่ากับรายงานของ Azrul et al. (2017) ที่กรุงเทพมหานคร

การสำรวจครั้งนี้ พบว่าส่วนใหญ่เป็นพยาธิ ชนิด *Strongyloides* spp. นอกจากนั้นเป็นไข่พยาธิไส้มา *Trichuris* spp. และตัวอ่อนของ *Haemonchus contortus* ซึ่งจากรายงานของ Worasing et al. (2011) พบพยาธิตัวกลมในลำไส้มากที่สุด ได้แก่ *Strongyloides* spp., Coccidian oocyst, *Moniezia* spp., *Paramphistomum* spp., *Fasciola* spp. และ *Trichuria* spp. เท่ากับ 52.78%, 22.21%, 6.39%, 1.79%, 0.79% และ 0.28% ตามลำดับ ซึ่งเป็นพยาธิที่พบในทางเดินอาหารแพะของภาคใต้ในประเทศไทย (พังงา กระบี่ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา สตูล และตรัง)

ในส่วนของความสัมพันธ์ของการถ่ายพยาธิกับจำนวนไข่พยาธิ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่มีนัยสำคัญ ($p>0.05$) ต่างจากรายงาน

ของ Ratanapob et al. (2012) พบว่าฝูงแพะที่มีระยะเวลาห่างในการถ่ายพยาธิมากกว่า 3 เดือน มีโอกาสพบการติดพยาธิมากถึง 33.07 เท่า อาจเป็นผลจากจำนวนฟาร์มที่เก็บตัวอย่างครั้งนี้ยังน้อยไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้พบพยาธิในแพะทุกตัว ที่สุ่มเก็บจากแพะ 10 % ของแพะในแต่ละฟาร์มแต่ละฟาร์ม คิดเป็นความชุก 100 % โดยส่วนใหญ่พบพยาธิตัวกลม ไม่พบความสัมพันธ์ของปัจจัย 4 ปัจจัย ได้แก่ ขนาดฟาร์ม แหล่งน้ำ รูปแบบการเลี้ยง และ ระยะเวลาในการถ่ายพยาธิกับจำนวนไข่พยาธิในแพะ

ข้อเสนอแนะ ควรมีการดูแลสุขภาพแพะ โดยจัดการโรงเรือนให้สะอาดโปร่งโล่ง กำจัดมูลแพะอย่างสม่ำเสมอ เลือกใช้แปลงหญ้าที่ไกลแหล่งน้ำที่มีหอย ใช้แหล่งน้ำที่สะอาด ถ่ายพยาธิทุก 2-3 เดือน เมื่อแพะป่วยให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันไม่โรคไม่ให้ลุกลาม

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยทักษิณ ในการสนับสนุนทุนวิจัยครั้งนี้

References

- Azrul, L. M., Pongpong, K., Jittapalapong, S., & Prasanpanich, S. (2017). Descriptive Prevalence of Gastrointestinal Parasites in Goats from Small Farms in Bangkok and Vicinity and the Associated Risk Factors. *Annual Research & Review in Biology*, 16(2), 1–7. doi.org/10.9734/ARRB/2017/34932
- Jittapalapong, S., Saengow, S., Pinyopanuwat, N., Chimnoi, W., Khachaeram, W., & Stich, R.W. (2012). Gastrointestinal Helminthic and Protozoal Infections of Goats in Satun, Thailand. *Journal of Tropical Medicine and Parasitology*, 35(2): 48-54. (in Thai)
- Limcharoen, S., Khongsen, M., & Srisawat, S. (2013). Herbs Used for Eradication of Gastro-Intestinal Nematodes in Goats *Princess of Naradhiwas University Journal*, 5(4). retrieved from <https://li01.tci-thaijo.org/index.php/pnujr/article/view/53799> (in Thai)
- Mehlhorn H. (2016). Worms (Helminths). In: Mehlhorn H, editor. *Animal Parasites: diagnosis, treatment, prevention* (pp. 251–498). Cham: Springer International Publishing. doi.org/10.1007/978-3-319-46403-9
- Paul, B. T., Jesse, F. F. A., Kamaludeen, J., Chung, E. L. T., Matisa, K., Azhar, N. A., Jimale, Y. A., & Mohd Lila, M. A. (2023). Parasitic coinfections among selected smallholder goat flocks in Malaysia. *Tropical Biomedicine*, 40(4), 444–452. doi.org/10.47665/tb.40.4.010
- Pinilla, J. C., Pinilla, A. I., & Florez, A. A. (2021). Comparison between five coprological methods for the diagnosis of *Balantidium coli* cysts in fecal samples from pigs. *Veterinary World*, 14(4), 873–877. doi.org/10.14202/vetworld.2021.873-877
- Ratanapob, N., Arunvipas, P., Kasemsuwan, S., Phimpraphai, W., & Panneum, S. (2012). Prevalence and risk factors for intestinal parasite infection in goats raised in Nakhon Pathom Province, Thailand. *Tropical animal health and production*, 44(4), 741–745. doi.org/10.1007/s11250-011-9954-6 (in Thai)
- Rupa, A. P., & Portugaliza, H. P. (2016). Prevalence and risk factors associated with gastrointestinal nematode infection in goats raised in Baybay city, Leyte, Philippines. *Veterinary world*, 9(7), 728–734. doi.org/10.14202/vetworld.2016.728-734
- Sangvaranond, A., N. Lumpa, D. Wongdachkajorn, & D. Sritong. (2010). Prevalence of Helminth Parasites and Intestinal Parasitic Protozoa among Meat Goats Raised in Private Farms in Saraburi Province Thailand. *Journal of Kasetsart Veterinarians (Thailand)*, 20(2), 85-95. (in Thai)
- Sukrat, P., Buakeaw, P., & Anothaisinthawee, S., (n.d.) Pre and Post Weaning Growth Performance of 50% Bore-Native and 50% Anglonubian-Native Crossbred Goat. retrieved from https://hectortarr.arda.or.th/api/uploaded_file/nm1mA tLrgKvzzUyQdN25W (in Thai)
- Wannakul, T. (1999). Raising and preventing and treating goat diseases. Bangkok: Livestock Production Magazine February 1999. (in Thai)
- Wongsawang, W., Sanyuttitham, S., Lanamteing, Y., Keawsa-ard, T., & Jiemtaweeboon, S. (2020). Prevalence and Factors Associated of Gastrointestinal parasitic infection in Meat Goats. *Journal of Mahanakorn Veterinary Medicine*, 15(2), 93–102. retrieved from <https://li01.tci-thaijo.org/index.php/jmvm/article/view/241082> (in Thai)
- Worasing R., Chaisalee, P., & Wondee N. (2011). The status of gastrointestinal parasites in goats in Southern Thailand. Proceedings of 49th Kasetsart University Annual Conference, Kasetsart Thailand, 141-150. (in Thai)
- Yusof, A.M., & Isa, M.L. (2016). Prevalence of gastrointestinal nematodiasis and coccidiosis in goats from three selected farms in Terengganu, Malaysia. *Asian pacific Journal of Tropical Biomedicine*, 6, 735-739. doi.org/10.1016/j.apjtb.2016.07.001

Research article

Prevalence of gastrointestinal parasites and farming systems of goats in Phatthalung Province

Jiraporn Pancharoen^{1*} Supaporn Somrup¹ and Thanapon Yooyen²

¹Animal Science Program, Faculty of Technology and Community Development, Thaksin University, Phatthalung Campus, Pa Phayom District, Phatthalung Province, 93210, Thailand

²Department of Biology, Faculty of Science and Digital Innovation, Thaksin University, Phatthalung Campus, Pa Phayom District, Phatthalung Province, 93210, Thailand

ARTICLE INFO

Article history

Received: 21 January 2025

Revised: 24 March 2025

Accepted: 17 May 2025

Online published: 10 June 2025

Keyword

Goat farming systems

Prevalence of gastrointestinal parasites

Phatthalung Province

ABSTRACT

Survey of farming systems and prevalence of gastrointestinal parasites in goats in Phatthalung Province (February to October 2024). The purpose of this study was to survey goat farming systems and the prevalence of gastrointestinal parasites in goats in Phatthalung Province. Data were collected from 23 goat farms across nine districts: Tamode, Khuan Khanun, Srinakarin, Mueang Phatthalung, Pak Phayun, Khao Chaison, Lampam, Bang Kaeo, and Kong Rha District (listed twice, possibly an error). The study also aimed to investigate the causes of parasitic infections in goats and examine how farming practices relate to their occurrence. Fecal samples were collected from 85 goats and tested for gastrointestinal parasite eggs using the Modified McMaster Technique. The results showed that all sampled goats were infected with gastrointestinal parasites, indicating a 100% prevalence. The average number of parasite eggs in feces ranged from 314.37 to 1,635 eggs per gram (EPG), with the lowest count in Tamode District and the highest in Khuan Khanun District. The parasite eggs identified included *Strongyloides* sp., *Trichuris* spp., and *Haemonchus* sp. An analysis of factors potentially affecting parasite levels—such as water source usage, husbandry management, rearing systems, farm size, and deworming intervals—revealed no statistically significant relationship with fecal egg counts ($p > 0.05$). The high prevalence of parasite eggs highlights the need for effective control measures to prevent production losses in goat farming.

*Corresponding author

E-mail address: pjiraporn@tsu.ac.th (J. Pancharoen)

Online print: 10 June 2025 Copyright © 2025. This is an open access article, production, and hosting by Faculty of Agricultural Technology, Rajabhat Maha Sarakham University. <https://doi.org/10.14456/paj.2025.11>